

YMPÄRISTÖ JA VARUSTEET

Onnettomuustarina: mopoilu

Tehtävän tarkoituksena on, että oppilaat pohtivat mopoilun ja moottoripyöräilyn riskejä onnettomuusesimerkkien avulla. Harjoitus tukee ymmärrystä siitä, että turvallinen liikkuminen ei perustu pelkästään ajoneuvon ja ajotilanteen hallintaan vaan kuljettajan tulee hallita myös koko ajotehtävä ja itsensä.

1. Oppilaat jaetaan pienryhmiin tai pareihin.
2. Opettaja lukee Sakun ja kavereiden onnettomuustarinan ääneen sivulta 2.
3. Luokka voi yhdessä piirtää onnettomuustilannetta havainnollistavan kuvan, josta käy ilmi eri osapuolten sijainti ja kulkusuunta. Näin varmistetaan, että kaikilla on samanlainen käsitys tapahtumien kulusta.
4. Jokainen ryhmä tai pari tekee yhdeksän ehdotusta kysymykseen 1, kolme jokaista alakohtaa kohden.
  - Jokainen idea kirjoitetaan omalle paperilleen suurin kirjaimin.
  - Kysymyksen vastauspaperit ryhmitellään seinälle vasemmalta oikealle kulkevan aikajanan mukaisesti: ajankohta päiviä, viikkoja tai kuukausia ennen onnettomuutta vasemmalle, ajankohta ajoon lähdeessä ja ajon aikana keskelle ja vaaratilanne oikealle. Vastaukset voidaan kirjata erivärisille papereille aikajanan mukaisesti.
  - Tämän jälkeen vastauksista keskustellaan yhdessä.
5. Kysymys 2 voidaan käsitellä kirjoittamalla vastaukset paperille ja kiinnittämällä paperit seinälle, mutta vastauksia voidaan myös pohtia yhdessä keskustellen. Keskustelussa on hyvä ottaa esille oma liikennekäyttäytyminen ja miten sitä voisi muuttaa entistä turvallisempaan suuntaan.
6. Lopuksi jokainen oppilas valitsee vastausten joukosta yhden asian, joka tuntuu omaa ajamista ajatellen kaikkein tärkeimmältä omaksuttavalta asialta ja kertoo muille miksi valitsi juuri tämän asian.

Koska tarkoituksena on, että oppilaat itse etsivät esimerkkitapauksista erilaisia riskejä ja onnettomuuksien taustatekijöitä, keskustelua kannattaa herätellä avoimilla kysymyksillä. Avoin kysymys alkaa usein: ”Miten...”, ”Millä tavoin...”, ”Arvioikaa...”, ”Mitä ajattelet...” tai ”Miten vaikuttaa...”. Vastauksiin pyydetään perusteluja.

Opettajan tehtävänä on herättää keskustelua ja ajatuksia sekä kyseenalaistaa uskomuksia. Tarkoituksena on saada aikaan oppimista ihmisten omien pohdintojen ja oivallusten kautta.

Sakun ja kavereiden tarina

Oli loppukesän kaunis ja lämmin viikonloppuilta. Viisi mopoilijakaverusta oli sopinut tapaamisesta ja sen jälkeen he olivat lähteneet yhdessä ajamaan. Pojat ajoivat peräkkäin, välillä vierekkäinkin, vaihdellen paikkaansa jonossa.

Pojat lähestyivät kärkikolmion takaa risteystä. Tarkoituksena oli kääntyä vasemmalle. Risteävää päätietä pitkin oikealta saapui samaan risteykseen nuoren mieskuljettajan henkilöauto. Hän havaitsi mopoilijat ja arvioi heidän väistävän, kuten liikennemerkki edellyttää.

Letkan kaksi ensimmäistä mopopoikaa ajoi suurella nopeudella keskisaarekkeen vasemmalta puolelta ja kääntyi vasemmalle. He ehtivät ajaa henkilöauton editse. Kaksi seuraavaa mopoilijaa ajoi oikeaoppisesti keskisaarekkeen oikeaa puolta ja pysähtyi odottamaan henkilöauton menoa.

Letkan viimeisenä tullut 15-vuotias Saku ajoi keskisaarekkeen vasemmalta puolelta suoraan päätielle ja törmäsi henkilöauton vasempaan etukulmaan. Hän lensi mopon kyydistä 15 metrin päähän tien sivuojaan. Mopo pysähtyi samaan sivuojaan 20 metrin päähän.

Saku kuoli välittömästi pään vammoihin. Kypärä oli käytössä, mutta se oli virheellisesti kiinnitetty. Kypärä irtosi päästä heti ensimmäisessä iskussa.

Mopon nopeus törmäyshetkellä oli noin 60 km/h.

1. Pohdi, mitä Saku olisi voinut tehdä toisin, jotta onnettomuudelta olisi välttytty. Kirjaa kolme ehdotusta kuhunkin kohtaan.

A) päiviä, viikkoja tai kuukausia ennen onnettomuutta

1. _____
2. _____
3. _____

B) ajoon lähdetessä ja ajon aikana

1. _____
2. _____
3. _____

C) vaaratilanteessa

1. _____
2. _____
3. _____

2. Pohdi, miten uhrin ystävien ja läheisten elämä jatkuu onnettomuuden jälkeen. Mieti, miltä heistä tuntuu.

---

3. Valitse tehtävän 1 vastausten joukosta yksi asia, joka tuntuu omaa ajamista ajatellen kaikkein tärkeimmältä omaksuttavalta asialta liikenneturvallisuuden parantamiseksi.

Tarina on laadittu Vakuutusyhtiöiden liikenneturvallisuustoimikunnan (VALT) liikenneonnettomuustutkijalautakuntien aineistojen pohjalta opetuskäyttöön.

